

bulletin

říjen 2015

informace pro základní umělecké školy

Editorial

Vážení čtenáři,

v tomto vydání bulletinu vás seznámíme s aktuálním stavem příprav projektu **Podpora uměleckého vzdělávání v ČR**. Na straně 4 najdete aktuální zprávy o přípravách projektu. V dalších čtyřech kapitolách popisujeme vybrané aktivity projektu, a to:

- „laboratoře“ digitálních technologií,
- kampaň *Vzdělávání na ZUŠ je více než...*,
- kurzy improvizace, které jsou součástí vzdělávacích aktivit projektu
- a možnosti využití digitálních technologií v řízení škol.

Doplňkové aktivity se zaměří na zavádění metody CLIL do výuky uměleckých předmětů, na podporu žáků se zdravotním postižením nebo sociálním znevýhodněním, a také na podporu větší spolupráce tří stupňů uměleckého vzdělávání.

Na straně 9 hovoříme o **seminářích**, které se konaly v letošním roce jako součást příprav projektu.

O webu **eurohudebka.cz** se dozvíte novinky a aktuální informace v článku na straně 11.

Text **Umělecký pobyt v německém Bambergu** popisuje zkušenost skladatele, varhaníka a pedagoga Františka Fialy.

Článek **Výstava Doteky II** hovoří o výstavě haptických prací žáků ZUŠ v Uherském Hradišti, která je určena (nejen) pro zrakově postižené návštěvníky.

V poslední kapitole představujeme **Michaelu Mimrovou**, která zajišťuje účetnictví v přípravné fázi projektu a korektury textů projektového záměru.

*Robert Mimra
ředitel Portedo o.p.s.*

Obsah

Projektový záměr <i>Podpora uměleckého vzdělávání v ČR</i>	3
Aktuální informace k projektu	4
„Laboratoře“ digitálních technologií	5
Kampaň <i>Vzdělávání na ZUŠ je více než...</i>	6
Kurzy improvizace	7
Využití digitálních technologií v řízení škol	8
Přípravné semináře	9
Aktuálně o webu eurohudebka.cz	11
Umělecký pobyt v německém Bambergu	12
Výstava <i>Doteky II</i>	13
Představujeme – Michaela Mimrová	16

Projektový záměr

Podpora uměleckého vzdělávání v ČR

Tříletý projekt *Podpora uměleckého vzdělávání v ČR* připravuje obecně prospěšná společnost Portedo o.p.s. ve spolupráci s 64 školami (stav k 15. 10. 2015) a dalšími partnerskými organizacemi. V současné době máme vyplněny dotazníky od všech partnerských škol – díky tomu jsme mohli připravit rozpočet projektu, který je ve výši 123 mil. Kč. Domníváme se, že dosud „nevytěžený“ potenciál pro rozvoj umělecké výuky nabízejí digitální technologie a systematická podpora

školních souborů napříč různými typy škol. Tato dvě témata – spolu se vzdělávacími aktivitami a dalšími doplňkovými činnostmi – tvoří kostru celého projektu. Pro partnerské školy a projektové koordinátory je v chráněné sekci www.eurohudebka.cz k dispozici podrobný popis projektu. V dnešním textu se zaměříme na čtyři dílčí aktivity projektu, které zastupují hlavní tematické okruhy projektu (podpora digitálních technologií, vzdělávací aktivity a podpora školních souborů):

- 1) „Laboratoře“ digitálních technologií z okruhu *Digitální technologie v uměleckém vzdělávání*.
- 2) Kampaň *Vzdělávání na ZUŠ je více než...*
- 3) Kurzy improvizace jako klíčová součást vzdělávacích aktivit.
- 4) Využití digitálních technologií v řízení školy z okruhu *Aktivit „technické“ podpory*.

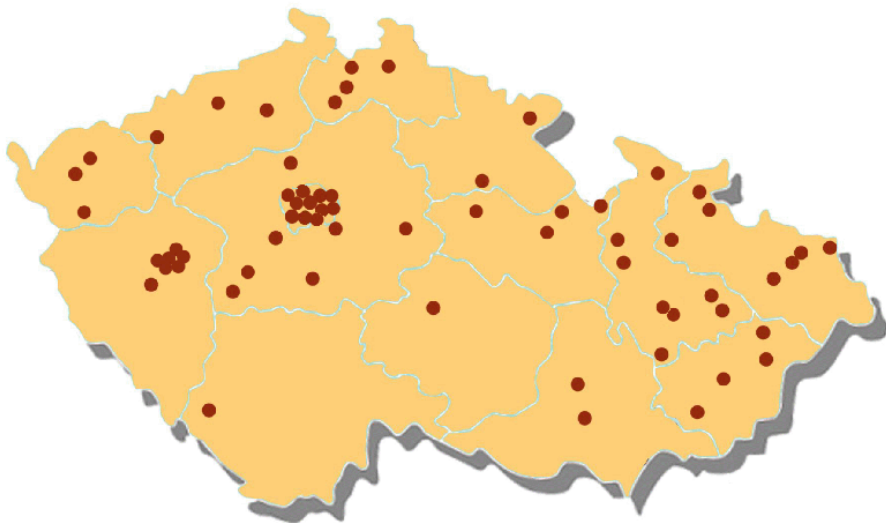
Některé další aktivity představíme v příštím vydání informačního bulletinu a na webových stránkách www.eurohudebka.cz.

Žádost o dotaci z operačního programu *Výzkum, vývoj a vzdělávání* budeme podávat v příštím roce.

Společnost **Portedo o.p.s.** vznikla v srpnu 2013 s cílem pomoci ZUŠ s přípravou a realizací projektů financovaných z fondů EU, společnost vytvořila také informační webové stránky eurohudebka.cz. V orgánech společnosti působí celkem 9 osob, z nichž 8 je hudebníků nebo hudebních pedagogů. Právní forma Portedo o.p.s. je obecně prospěšná společnost – veškeré zisky společnosti jsou investovány zpět do činnosti a aktivit Portedo o.p.s.

Aktuální informace k projektu

K 15. 10. 2015 máme dojednání spolupráci s 51 ZUŠ a 13 školami dalšího typu – ZŠ, SŠ, gymnázii a konzervatořemi:

O spolupráci jednáme s dalšími organizacemi zabývajícími se vzděláváním. Formou partnerství s finanční spoluúčastí bude na projektu spolupracovat společnost Animácie o.s., Ameropa o.s., Code Creator s.r.o., Impro Institut s.r.o., Ponton, občanské sdružení, Společnost pro kreativitu ve vzdělávání o.p.s. a IQ Roma servis. S dalšími organizacemi o formě spolupráce jednáme (Orchestr Berg, Dětská opera Praha, časopis Řízení školy...). Od září jednáme také s vysokými školami – dojednali jsme spolupráci s řadou odborníků z akademické sféry nebo s Pedagogickou fakultou Západočeské univerzity v Plzni.

V červenci jsme jednali o finální podobě projektu na MŠMT. Výsledkem jednání je několik úprav. Z projektového záměru jsme vyřadili aktivitu 6.3 – finanční zajištění bezbariérových úprav budov škol. Upravili jsme také aktivitu 8.1 – výzkum úspěšnosti absolventů ZUŠ. Nově se zaměříme především na analýzu výsledků již realizovaných výzkumů v oblasti uměleckého vzdělávání. Další aktivity v projektu zůstávají.

„Laboratoře“ digitálních technologií

V rámci projektu vytvoříme „laboratoře“, kde otestujeme možnosti dosud nevyužívaných nebo málo využívaných technologií v uměleckých předmětech. Učitelé pilotních škol otestují jednotlivé technologie v rámci výuky během 1. a 2. roku projektu a poté sepiší závěrečné zprávy. Pro účely projektu jsme připravili čtyři „laboratoře“:

Vytvoření „laboratoře“ pro výuku hudební nauky na ZUŠ a hudební výchovy na ZŠ

V rámci projektu bude zakoupeno vybavení dvou učeben (učebna hud. nauky na ZUŠ a učebna hudební výchovy na ZŠ). Obě učebny budou vybaveny tablety a počítačovou stanicí učitele. Sestava bude propojena s dvěma elektronickými klávesovými nástroji, které budou vybaveny dechovými kontrolery, vokálním harmonizérem, looperem (pedálový ovladač pro uložení hudebních smyček), případně dalšími technologiemi.

Vytvoření „laboratoře“ VJ-ingu ve výuce výtvarného oboru ZUŠ

Tuto část projektu budeme realizovat ve spolupráci se ZUŠ Police nad Metují. V projektu bude zakoupeno vybavení – notebook a tablet, externí grafická karta a projektor, program pro VJ-ing a videomapping a další příslušenství. Součástí aktivity budou také školení (např. Apple, Učit se film, Práce s videem ve školní praxi a další).

Vytvoření „laboratoře“, která otestuje možnosti výuky hry na elektronické klávesové nástroje

Pilotní učebnu vybavíme keyboardem (resp. hudební Workstation) Korg Kronos II, který bude propojen s notebookem vybaveným softwarem Cubase a VST Instruments a dalšími programy a periferiemi.

Vytvoření „laboratoře“ s technologií Microsoft HoloLens, pro zjištění využitelnosti virtuální reality ve výuce uměleckých předmětů

V této aktivitě budeme testovat možnosti využití virtuální reality ve výuce uměleckých předmětů, především ve výtvarné výchově, případně literárně-dramatickém oboru. Pro tuto „laboratoř“ využijeme koncept Microsoft HoloLens – jedná se o brýle pro virtuální, resp. rozšířenou realitu.

Kampaně

Vzdělávání na ZUŠ je více než...

Vysvětlení nedopovězeného názvu (sloganu) bude součástí kampaně. Celé znění může být například „Vzdělávání na ZUŠ je více než jen zájmová činnost“, „Vzdělávání na ZUŠ je více než jen naučit se hrát na hudební nástroj“ (odkaz na výzkumy mozku, které prokazují pozitivní vliv výuky hry na hudební nástroj v raném věku na rozvoj čtenářských dovedností) a řada dalších variant v tomto duchu.

Na přípravách konceptu kampaně pracujeme se společností EDUin. Finální verze konceptu bude vytvořena během 1. čtvrtletí projektu. Cílem kampaně bude představení základních uměleckých škol jako součástí hlavního vzdělávacího systému v ČR (ZUŠ jako součást sítě škol) a zasazení celého systému uměleckého vzdělávání v ČR do kontextu dalších modelů uměleckého vzdělání v Evropě.

Kampaně bude postavena na dvou úrovních – 1) propagace uměleckého vzdělávání jako celku a 2) propagace partnerských škol a uměleckého vzdělávání na regionální úrovni. Významným „nástrojem“ kampaně budou školní soubory, orchestry a pěvecké sbory nejen na partnerských školách, ale i na dalších spolupracujících uměleckých školách.

Hlavním obsahem kampaně bude realizace koncertů, výstav, představení, performancí atd. Budou vytvořeny postery a katalogy (v češtině a angličtině) pro prezentaci výtvarného oboru. Do kampaně budou zařazeny aktivity z oblasti projektu, která podporuje využití digitálních technologií ve výuce – např. prezentace videotutoriálů vytvořených žáky nebo multimediální představení a další akce v rámci „laboratoří“ digitálních technologií

Kampaně bude pracovat také s ambasadory – osobnostmi, které prošly uměleckým vzděláváním. Budou to nejen osobnosti z uměleckého prostředí, ale i elity z dalších „neuměleckých“ oborů. Tyto osobnosti budou představovat mediální tvář kampaně.

Součástí kampaně bude též prezentace dotazníkového šetření a rešerší výsledků již realizovaných výzkumů v oblasti uměleckého vzdělávání. Kampaně bude „distribuat“ statistická data a informace, která zasadí umělecké vzdělávání do obecnějších souvislostí.

Kurzy improvizace

Improvizace byla nedílnou součástí dovedností instrumentalisty až do počátku 20. století, kdy v interpretačním umění začaly převládat takové nároky, že veřejný improvizáční projev z koncertního života vymizel a uchoval se pouze v jazzu. Osvojování hudby lze ovšem poměrně dobře přirovnat k osvojování jazyka (vždyť nakonec i hudbu považujeme za svébytný jazyk, třebaže významy, jež sděluje, nejsou tak jednoznačné).¹ Pro komplexní ovládnutí jazyka jsou nezbytné čtyři řečové dovednosti rozlišované poněkud nepřesně na pasivní (čtení, poslech) a aktivní (psaní, promluva).² Jakmile jednu dovednost dostatečně nerozvíjíme, jazyk plně neovládáme. A ke všem těmto dovednostem lze najít analogie při osvojování hudby: čtení hudebního textu, poslech, zápis do not a také dovednost, již můžeme nazvat „hudební promluvou“ – bezprostřední vyjádření vlastních hudebních myšlenek pěvecky nebo na nástroji s různou mírou přípravy.

Součástí našeho projektu jsou kurzy hudební improvizace pro žáky od 4 do 9 let, které povede Marcela Slaná. Dále kurzy improvizace pro žáky od 8 do 18 let pod vedením Prof. PaedDr. Michala Nedělký, Dr. A do třetice kurzy hudební improvizace pro pokročilé, které povede MgA. Pavel Černý a další spolupracovníci.

V našem projektu však dáme prostor také divadelní improvizaci, kterou definují naši spolupracovníci z Impro Institutu takto: „*Divadelní improvizace je technika, která rozvíjí kreativitu, spontaneitu, komunikační dovednosti, schopnost spolupráce, sebevědomí a sebehodnotu. Chyba je brána jako tvůrčí element. V tréninku je zapojena celistvá osobnost a významným faktorem je také jeho zábavnost. Metoda pochází od Keitha Johnstona, který ji vyvinul původně jako herecký trénink. V posledních desítkách let si aplikovaná improvizace nachází cestu také do vzdělávání.*“

Kurzy a projektové týdny divadelní improvizace připravíme s Impro Institutem a dalšími odborníky z akademické sféry.

¹ Srov. DOUBRAVOVÁ, J. *Sémiotika obecná, uměnovědní a hudební*. 1. vyd. Bratislava : VŠMU, 1991, s. 28.

² HENDRICH, J. aj. *Didaktika cizích jazyků*. 1. vyd. Praha : SPN, 1988, s. 186.

Využití digitálních technologií v řízení škol

Digitální technologie nabízejí pro vedení škol širokou paletu nástrojů pro efektivnější a pohodlnější management. Komplexní řešení pro automatizaci řízení jsou tzv. ERP systémy, které řeší účetnictví, komunikaci se zákazníky, řízení lidských zdrojů, administrativu atd. Pro školy jsou tato řešení pravděpodobně příliš robustní. Proto se zaměříme na manažerské softwary typu Reporting.cz, které mohou ředitelům škol „ulevit“ od některých dílčích administrativních úkonů.

Další oblastí jsou komunikační nástroje jako emailové konference, webová diskusní fóra, sdílené kalendáře a další. Manažerský software i komunikační nástroje je možné propojit s on-line kanceláří, která poskytne komfortní přístup ke všem programům a aplikacím.

Třetí oblastí bude podpora rozvoje administrativních softwarů. V případě ZUŠ se jedná především o programy Klasifikace a iZUŠ. Pro potřeby této aktivity vytvoříme expertní tým. Výstupem této aktivity budou návody (ve formátu PDF) k užívání výše uvedených softwarů a workshopy zaměřené na práci s administrativními softwary.

Zajímavou možností je propojení manažerských softwarů s podklady učitelů. Například napojení elektronických třídnic na Reporting.cz umožní vytváření souhrnných zpráv, analýzu docházky žáků, bude možné napojit databázi programů koncertů a vystoupení a snadno sledovat aktivity jednotlivých žáků i celých tříd učitelů.

Dynamický svět digitálních technologií nabízí řadu dalších možností aplikovatelných do řídicího procesu škol. Projektové aktivity pomohou vedení škol definovat si své požadavky, externí spolupracovníci a odborníci projektu vyberou vhodné digitální technologie a aplikace a naučí vedení škol s nimi pracovat.

Trendy v oblasti technologií ve vzdělávání pro rok 2015 – tedy nejen pro řízení škol, ale především pro vzdělávací proces – jsou uvedeny na odkazu <http://moodle.kgtrebic.cz/mod/forum/discuss.php?d=74> (*Trendy v oblasti technologií ve vzdělávání pro rok 2015 – studie publikovaná v časopise Technological Horizons in Education*).

Dřípravné semináře

V období únor až říjen 2015 jsme připravili sedm seminářů. Pět přípravných seminářů bylo na téma **využití digitálních technologií v uměleckém vzdělávání**, jeden seminář se týkal aktivit projektu na podporu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, jeden seminář byl zaměřen na improvizaci v hudebním oboru.

Téma digitálních technologií jsme diskutovali na několika úrovních:

1) První tři semináře se zabývaly využitím technologií v hudebním a výtvarném oboru ZUŠ a hudební a výtvarné výchově na ZŠ a gymnáziích. Konkrétně se jednalo o představení učebních osnov pro studijní zaměření *Elektronické zpracování hudby a zvuková studia* (Mojmír Chuda), ukázky práce ve zvukovém a grafickém studiu, představení projektu *Animace – Imaginace: Škola Anihrou 2015* (Animánie o.s.), seznámení se softwary, které je možné využít ve výuce uměleckých předmětů.

2) Čtvrtý seminář se zabýval tématem v širším záběru. Vedle prezentace multimediálních učeben, které připravujeme v projektu, jsme hovořili o elektronických knihách a učebnicích (Pavel Hanousek, Code Creator, s.r.o.), o vzdělávacích aktivitách projektu zaměřených na využití digitálních technologií, nebo o řešení prostorové akustiky zvukových studií (Tomáš Hrádek, Aveton s.r.o.).

3) Další seminář jsme věnovali využití e-learningových platform pro výuku uměleckých předmětů – jednalo se o představení systému Moodle určeného pro tvorbu a realizaci on-line kurzů (Lucie Rohlíková). Pavlína Hublová z *Metodického portálu RVP.CZ* představila formát webinářů.

Na <http://www.euromoodle.cz/> najdete pilotní e-kurzy a šablonu pro vlastní e-kurzy partnerských škol (*Tvorba kurzu v LMS Moodle*).

Tématem **vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve výuce ZUŠ** se zabýval seminář pořádaný v květnu. Představili jsme projekt *Vzdělávání hudebně nadaných žáků a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami* (Eva Znojemská, ZUŠ J. Kvapila, Brno). Bronislava Zatloukalová ze ZUŠ Zlín-Malenovice hovořila o práci a komunikaci se žákem s Aspergerovým syndromem na ZUŠ.

Miloslava Soukupová představila koncept Lidové konzervatoře a Múzické školy Ostrava.

Tématu **klavírní improvizace** se věnoval seminář Michala Nedělky (Ped. fakulta UK v Praze), který jsme pořádali v září. Teoretická část semináře měla podtitul *Hudba jako řeč*. V praktické části se lektor zaměřil na volnou improvizaci a stylizace lidových písní.

V listopadu budeme pořádat další dva semináře:

3. 11. v Olomouci budeme realizovat seminář na téma **Podpora školních souborů, orchestrů a pěveckých sborů**. Lektorem semináře bude Tomáš Židek (Konzervatoř Pardubice). Seminář bude postaven na obohacování poznatků a dovedností, klíčových pro rozvoj souborové hudební tvořivosti na uměleckých – hudebních školách jako základnímu východisku pro hudební život jako takový. V praktické části bude zaměřen na osobnost dirigenta – její parametry a možnosti jejich pěstování: základy potřebné manuální techniky – její význam, možnosti různých sestav a věkových skupin – výběr repertoáru, aranžování skladeb.

24. 11. v Praze budeme pořádat seminář, který se bude věnovat **multimediální tvorbě v uměleckém vzdělávání**. Lektor semináře Petr Závorka (www.petrzavorka.cz) se zaměří na aktuální trendy v oblasti audiovizuální tvorby. Od filmové post-produkce, 2D, 3D až po multimediální hudební tvorbu. Tematické okruhy přednášky jsou vymezeny ve čtyřech bodech: 1. Spektrum multimediální tvorby, 2. Rozdělení multimédií na základní směry, 3. Aplikace pro školy, 4. Most mezi školním a profesionálním prostředím.

Na http://eurohudebka.cz/seminare_cz.html najdete další informace o seminářích.

Aktuálně o webu eurohudebka.cz

Dovolte mi představit vám novinky na webových stránkách eurohudebka.cz. Tři e-learningové kurzy jsme rozšířili o šablonu e-kurzů, kterou vytvořila PhDr. Lucie Rohlíková, Ph.D. – šablonu je možné použít pro vlastní e-kurzy partnerských škol.

Diskusní fórum nabízí pět témat, z nichž nejčtenější je téma zaměřené na digitální technologie ve výuce uměleckých předmětů (<http://eurohudebka.cz/phpBB3/viewtopic.php?f=3&t=2>).

V chráněné sekci nabízíme především podrobný popis projektového záměru *Podpora uměleckého vzdělávání v ČR*. Aktuálně zde najdete verzi z 30. 9. 2015. V chráněné sekci uvádíme také informace o vyhlášených dotačních výzvách, odkazujeme na strategické dokumenty vztahující se ke školství, je zde ke stažení celý text *Jak na projekt* a další informace.

Chráněná sekce v levém sloupci nabízí pro každou partnerskou školu individualizované informace k vybraným aktivitám projektu, text partnerské smlouvy,

vyplněný dotazník a další podklady.

V sekci *Archiv* najdete fotodokumentaci konference, kterou jsme pořádali 3. 12. 2014 a fotky ze sedmi seminářů pořádaných v letošním roce (<http://eurohudebka.cz/fotoavideo.cz.html>).

V oddíle *Pro učitele* nyní uvádíme odkazy na 18 hudebních společností, 13 zajímavých projektů a aktivit, a také odkazy na 17 odborných časopisů (z toho u šesti z nich jsou uvedeny i obsahy jednotlivých čísel a články v PDF).

Marek Trykar
předseda správní rady
Portedo o.p.s.

Umělecký pobyt v německém Bambergu

Ještě během svých studií skladby na pražské HAMU se mi naskytl jedinečná příležitost prožít jeden celý rok jako stipendista Mezinárodního domu umělců v německém městě Bamberg.

Jednoho všedního odpoledne mi zazvonil telefon a na druhé straně se ozval laskavý hlas – mnou profesně i lidsky již dlouhou dobu obdivovaného – pana profesora Petra Ebena. Moje dojetí z této nastalé skutečnosti ještě umocnila nabídka, kterou mi pan profesor učinil: prý mám-li zájem, mohu se – jako jediný ze dvou jím navržených kandidátů – zúčastnit ročního tvůrčího pobytu pro skladatele v německém městě Bamberg. I když jsem věděl, že to pro mne znamená ukončení pracovního poměru na konzervatoři, na které jsem již v té době vyučoval, neváhal jsem ani minutu a začal zařizovat všechny potřebné náležitosti k realizaci této stáže. A i dnes, s více jak 15letým odstupem, vím, že to bylo správné rozhodnutí a jedinečná příležitost k zúročení svých studií i k navázání řady velmi milých, užitečných kontaktů, z nichž některé jsou živé dodnes.

Mezinárodní dům umělců Bamberg, financovaný Bavorským ministerstvem kultury, poskytuje vždy roční pobyt pro dva hudební skladatele, dva spisovatele a dva výtvarné umělce z Německa a stejný počet stipendistů pozve vždy z jedné cizí země. Toho roku padla volba na Českou republiku. Spolu se mnou se za českou stranu účastnili tohoto pobytu ještě Ondřej Kukul, spisovatele reprezentovala Lenka Procházková a Jaroslav Vejvoda, výtvarníky Tomáš Hlavina a Míla Preslová.

Zázemí pro nás bylo pohádkové, stejně jako prostředky k eliminaci jakékoliv hmotné nouze. Náš čas byl skutečně vymezen pouze a jenom pro tvůrčí práci a nová, tvůrčí setkání. Scházeli jsme se pravidelně každé úterý, kdy jsme hovořili o všem, co během pobytu prožíváme, na čem pracujeme, nejednou vznikaly i projekty navzájem ovlivněné či přímo propojené pracemi jednotlivých členů tvůrčího týmu stipendistů.

Vedení Mezinárodního domu umělců se o nás vzorně staralo nejen materiálně, ale zejména i jejich snahou zajistit nám řadu dalších kontaktů a setkání, která by nás v naší profesi mohla zajímat a dále posouvat v našem profesním životě.

Pravidelně jsme se zúčastňovali prezentací svých děl, v našem případě formou koncertů, pro literární tvůrce pak formou veřejných čtení, pro výtvarné umělce pak pořádáním výstav jejich děl. Já osobně jsem si mohl mj. dopřát roční nerušenou práci na mé první duchovní kantátě pro sóla, sbor, varhany a orchestr, vedle této a mnohých dalších tvůrčích aktivit jsem si ze stipendijního pobytu odvezl rovněž své první autorské CD, vydané německým vydavatelstvím Cavalli records.

Můj milý pane profesore, při této vzpomínce Vám posílám „nahoru“ mé vděčné a trvalé díky, nejen za Bamberg...

František Fiala

Výstava Doteky II

Iniciátorem výstavy haptických prací je paní učitelka Radmila Doskočilová ze ZUŠ v Uherském Hradišti. Žáci této školy ve školním roce 2012/2013 vytvořili výtvarný projekt s názvem „Doteky“. Jedná se o soubor prací, které žáci ZUŠ vytvořili z lehce přístupných a na dotek příjemných materiálů, které si bylo možné prohlédnout hmatem, případně vnímat čichem nebo sluchem. Vedle klasických popisek měly vystavené práce popisky v Braillově písmu a byly nainstalovány tak, aby nevidomý návštěvník byl při prohlídce samostatný a nepotřeboval ke svému prožitku popis vodícího člověka.

Nevidomých spoluobčanů, lidí s vadou zraku, jak dospělých, tak dětí je kolem nás hodně, jenom si jich prostě často nevšimáme. A to bylo hlavním motivačním tématem projektu. Seznámit se s těmito lidmi, všimnout si jejich způsobu života a něco pro ně udělat, zpříjemnit jim jejich nelehký život.

Na začátku celého projektu bylo povídání žáků s paní Miroslavou Kneslovou – nevidomou učitelkou hudby a ředitelkou SONS ve Zlíně – o tom, jak se lidem bez zraku žije, jak vypadá jejich běžný den. Jak složitě zvládají a používají věci, které jsou pro nás běžné a tak nějak samozřejmé – jejich nedílnou součástí denního života jsou černé brýle, hůl, diktafon a vodící pes. Příběh učitelky, kterou každý den žáci potkávali na chodbách, jim byl najednou daleko bližší. Díky

jejímu vyprávění začali žáci nevidomé vnímat trochu jinak. Chtěli jim pomoci.

V myšlenkách malých výtvarníků se začaly rýsovat první návrhy. Společně přemýšleli, co tito lidé nevidí a na co si nikdy nemohou sáhnout. Dětem bylo díky povídání paní učitelky Kneslové všechno jasnější a zřetelnější. S velkým odhodláním se vžily do pocitu nevidomých. Každý výrobek poctivě překontrolovaly, jestli je dostatečně plastický, bezpečný a odolný hmatu.

Hlavním cílem projektu bylo umožnit všem nevidomým a slabozrakým spoluobčanům, ale i dětem prohlídku výtvarných prací žáků ZUŠ Uherské Hradiště pomocí hmatu, sluchu a čichu. Dalším, neméně důležitým cílem tohoto projektu bylo zkoumat otázky týkající se problematiky nevidomých, slepoty, očních nemocí a života s nimi.

Ale nejenom nevidomým posloužila naše výstava.

Kontakt s uměleckým dílem je velmi důležitý i pro děti, které v galeriích či muzeích nesmí na nic sahat, aby něco nezničily. Haptika (kontakt hmatem) rozvíjí nejen jejich fantazii, ale i schopnost vnímat svět kolem nás, a proto je pro nás tak důležitá.

A co všechno vlastně děti vytvořily a co si mohli návštěvníci na výstavě osahat? Především věci, na které si pravděpodobně nikdy nesáhnou. Předělaná umělecká díla Andy Warhola, Victora Vasarelyho, Edvarda Muncha, která jsou v originále v plošném ztvárnění a nelze je hmatem vnímat a hlavně je zakázáno se jich dotýkat. Pavučiny z nejrůznějších materiálů, obrázky z perforovaného papíru, kartonové siluety ptáků, ptačí křídla, keramické pexeso ptáků, keramické reliéfy květin, kaširované ryby, polštáře s plastickými motivy, kaširované zvětšené klíče, voňavé pytlíčky, zvukové závěsy z nejrůznějších materiálů, plastické látkové květiny a babiččinu bylinkovou zahrádku, haptické dekorační závěsy z tradičních materiálů. Nejoblíbenějším dílem výstavy se stalo strukturální pexeso a velká gotická okna v dřevěných rámech.

Letošní výtvarný projekt nese název „Doteky II“.

Z minulého výtvarného projektu Doteky I máme spoustu zážitků, postřehů a zkušeností. A protože měl velký úspěch nejen u nevidomých spoluobčanů, rozhodli jsme se vytvořit nový projekt, ještě lepší.

Opět to bude haptická výstava nejen pro lidi, kteří jsou nevidomí nebo mají jiné zrakové postižení, ale i pro ty, co si chtějí vystavené

exponáty osahat s páskou či upravenými brýlemi a vytvořit si tak vlastní dojmy z doteku bez zrakového kontaktu. Naše postřehy se týkají jak materiálového zpracování, tak tvaru, počtu či velikosti prací. Je důležité, aby práce byly trvalé, aby se hned po několika dotecích nerozpadly nebo nezničily. Musí mít přiměřenou velikost, což znamená ani příliš malé – kde by se těžko rozpoznávaly důležité detaily, ani příliš velké kvůli ohmatání – maximálně na rozpětí rukou.

Bezpečné na dotek, dotek bez strachu z úrazu. Dostatečně výrazné, ale přitom tvarově zjednodušené bez zbytečných drobných detailů, kvůli hmatovému vnímání. A hlavně v přiměřeném množství – protože všeho moc škodí. Každý člověk je schopen soustředit se a vnímat jen po určitou dobu určité množství informací, tak i nevidomí jsou schopni vstřebat jen určité množství hmatových vjemů.

Vernisáž výstavy Doteky II bude v Uherském Hradišti ve Felixově sále v Jezuitské koleji koncem května 2016.

Radmila Doskočilová

výstava v rámci výtvarného projektu Doteky

Představujeme – Michaela Mimrová

Vystudovala jsem střední ekonomickou školu a celou svou „kariéru“ jsem zasvětila účtování neziskovým organizacím, protože mě baví dělat věci, které mají hlubší smysl. Začala jsem Nadějí, po mateřské jsem účtovala v Druhém sboru ČCE v Praze 3 - Žižkově, pak na ÚCK ČCE. Souběžně s tím účtuji od roku 2000 občanské sdružení Marionu, které založil můj muž. Sdružení pořádá benefiční koncerty a další kulturní akce (například festival Nemoderní avantgarda 20. století, cyklus koncertů barokní hudby nebo aktivity na podporu dostavby Domu pokojného stáří pro lidi bez domova).

V roce 2010 jsem se stala pěstounkou. V roce 2013 se objevil nápad založit neziskovou organizaci, která by pro

ZUŠ byla pomocníkem pro žádosti a čerpání dotací z EU. Můj muž – jako tvůrčí člověk a systematick – proto založil obecně prospěšnou společnost Portedo.

Od roku 2013 tedy pomáhám manželovi s účtováním Portedo o.p.s. Mnozí z vás si jistě všimli, že vám vystavuji faktury. Od srpna 2015 přebírám od mého muže účtování v plném rozsahu (vaše dotazy a připomínky na téma hospodaření Porteda tedy můžete směřovat na ekonom@portedo.cz). Pomáhám také s korekturami textu projektového záměru a s podáním daňových přiznání, spolupracovala jsem na přípravách konference 3. 12. 2014 a dalších aktivitách přípravné fáze projektu.

Michaela Mimrová

Portedo o.p.s.

**bulletin s informacemi pro ZUŠ,
ZŠ, gymnázia a konzervatoře
vydala společnost Portedo o.p.s.**

Praha, říjen 2015